

Redación, Administración
y Talleres:

COLONIA 1607

Teléf. 4 93 63

Precio del
ejemplar \$ 0.15

PIETU AMERIKOS LIETUVIS

(EL LITUANO DE SUD AMERICA)

LIETUVIU DEMOKRATU IR PATRIOTU TRIBUNA

Director y

Redactor Responsable:

ALBINO GUMBARAGIS

Ellauri 221

I Metai

MONTEVIDEO, 10 dien. RUGSEJO (Setiembre) Mén. 1948 Met.

N.º 1

INICIANDONOS

Comenzamos la publicación de esta hoja en momentos turbulentos y en medio de tempestades internacionales.

Salimos a la calle cuando la democracia ha ganado la guerra al nazifascismo y aún tiene que proseguir una intensa lucha contra el imperialismo rojo.

Nos iniciamos con una pequeña hoja, por cierto, pero con grandes deseos y mucha energía para decir que la colectividad lituana en el Uruguay, que la constituye más de diez mil compatriotas, está dispuesta a luchar junto a las grandes democracias contra los totalitaristas. Sostenemos este principio, porque como hemos nacido demócratas en nuestra vieja patria —Lituania— más aún hoy que hemos aprendido a querer y valorar la democracia, que nos enseñó nuestra nueva patria, la libre República Oriental del Uruguay.

Esta hoja será escrita en idioma lituano, porque deseamos unir a todos los demócratas lituanos de Sud América, bajo una tribuna que les recuerde el patriotismo, que parece a veces olvidado por algunos. La levantamos en una República de ejemplar democracia —la patria del héroe americano don José Gervasio Artigas—, estando seguros que no seremos perseguidos ni encarcelados por pensar libremente y luchar por nuestra patria hoy oprimida y sojuzgada por la Unión Soviética.

Estrechamos nuestra mano, quizá un poco débil, a la valiente prensa uruguaya, y prometemos luchar unidos para mantener al Uruguay en la vanguardia de las grandes democracias del mundo.

A los compatriotas, les aseguramos que seremos una voz altiva y serena, procurando que todo nuestro esfuerzo será destinado a bregar por la liberación de Lituania del poderoso imperialismo rojo y dar a nuestros hermanos que hoy lo padecen, una patria libre y digna como el Uruguay.

Así comenzamos nuestra vida periodística, entonando los primeros versos de tres himnos de libertad.

Himno Uruguayo:

¡Orientales, la patria o la tumba,
Libertad o con gloria morir;
Es el voto que el alma pronuncia,
y que heroicos, sabremos cumplir.

La Marsellesa:

Marchemos hijos de la patria
el día de gloria llegó
contra el libre la atroz tiranía
su estandarte sangriento elevó
oíd su voz en la campiña
de esa turba salvaje y audaz.

Himno Lituano:

Lituania, patria nuestra,
Tierra de héroes.
¡Que tus hijos del pasado
Extraigan fortaleza!

PIRMAISIAIS ŽINGSNIAIS

Nors Antrasis Pasaulinis Karas senai uzsibaigė, bet pasaulis taikos dar neturi. Ir tik kai nekurios tautos, atgave laisvę imasi atsistatymo ir didžiųjų vertybių kurybos, lietuviai, tartum kokie panaktiniai savo gimtojo krasto miskuose ir išblaskyti po visa pasauli turi kovoti už sava, gyventi ar mirti...

Situo taip tamsiu ir liudnu musu tautai momentu iseina "PIETU AMERIKOS LIETUVIS".

Zengiame į gyvenimą, kaip naturalu, silpni, daug kliauciu ir vargo pries akis turėdami, zengiam tarsi kudykiai, bet kupini energijos, pasiryžimo ir lietuvisku atkaklumu užsigrudine.

Si darba pradėdam anu laiku knygnėsiu salygose, bet už tai jis mums ypatingai didelis, svarbus ir rimtas, nes jis dėsis prie musu visu bendro pasiryžimo ir didžiojo idealo, kad musu nors ir maza, bet darbsti, daug kentėjusi ir kencianti tauta greičiau atgautu savo laisvę ir galėtu atsiduoti kurybai.

Imamės sio žygio dar ir todėl, kad Urugvajaus lietuviu kolonija nors karta turėtu tinkama lietuviskos spaudos žodi, kad ji sekmingiau prisidetu prie bendrosios tautos laisvės kovos, o visokiems musu tarpo atzagareiviams butu pastotas kėlias totalitarizmu pirsimui, imperializmu garbinimui ir musu kolonijos skaldymui. Tikime, kad savo žygiu sustiprinsime Pietu Amerikos demokratine lietuviu spauda ir prisidėsime prie bendros kovos už tautos laisvę.

"PIETU AMERIKOS LIETUVIS" nebus koks nors siaurai srovinis laikraštis. Jis ieskos bendro ir dirbs su visomis demokratinėmis lietuviu organizacijomis, ju spauda, su visais kitais kilniais pasireiskimais, kurie tik nesvyruodami stovės už Nepriklausomos Lietuvos atgaivinimą ir jos laisvę, kaip ir su vietos demokratinėmis partijomis, spauda, radijo ir visuomene, kurie nusirdziai rėmė ir kad dar daugiau galėtu paremti mus, didžiojo musu kovoj už Lietuvos gyvybę ir laisvę.

"PIETU AMERIKOS LIETUVIS" mielai talpins rastus ieskanciu tiesos lietuviu, kovojanciu už laisvę, tiesą, demokratiją, lietuviska kultura ir žmoniskumą. Kovoti veikti, zengti vis pirmyn, o ne merdėti stagnacijoje, yra "PIETU AMERIKOS LIETUVIS" devizas ir jis nori tikėti, kad plunksnos draugai cia pat, tremtyje, išblaskyti, po visus kontinentus, kaip ir nuosirdus lietuviai prekybininkai, profesionalai ir visuomenė, sitame sunkiame ir nepelningame darbe mus parems bei padės.

Vieninteliai su kuriais bus neimanomas bendradarbiavimas, o tik bekompromisinė kova, tai su totalitarizmo pirsėjais, su musu tėvynės pavergėjais ir jiems parsidavusiais lietuvisais, kurie atvirai remia okupacija ir piktus okupantu darbus vadina islaisvinimu.

Imamės sio didelio, lietuvisko ir labai atsakingo darbo tikėdamiesi kad jo pasisekimas daug priklausys ne vien nuo musu bet nuo visu lietuviu, kuriems rupi Lietuvos laisvė ir musu kolonijos darnesnis bendradarbiavimas ir gausesni jos darbo vaisiai.

Pradėdame leisti "PIETU AMERIKOS LIETUVIS" su dideliais technikiniais trukumais, neturėdami lietuvisku akcentu. Stengsimės pasirodyti du kart i mėnesi, bet tas priklausis

(seka 2 pusl.)

"PIETU AMERIKOS LIETUVIS"

Leidėjas ir atsakomasis redaktorius
Albinas Gumbaragis
Redakcija ir Administracija
CALLE COLONIA 1607. Montevideo
Rep. O. del Uruguay

Rasė: J. LAZDAUSKAS - TOLIUSIS

«PIETU AMERIKOS LIETUVIUI» PASIRODANT

SUSIRUPINKIME SAVAISIAIS

Vienas iš aktualiausių šio momento problemų viso pasaulio lietuviams turi būti: susirūpinimas dėl savo tautos nitymo. Dešimtims tūkstančių žuvusių neprikelsime, bet simtus tūkstančių atsidūrusių pavojuje galime išgelbėti ir tuo parodyti pasauliui, kad mūsų tauta yra gyva ir nesunaikinama.

Gerai, žinome kad iš Sibiro kalėjimų neatsiimsime savo brolių, šiuo metu, bet Vokietijoje, Austrijoje, bei kituose krasuose badaujancius ir vargstančius lietuvių galime išgelbėti ir palikti naudingais mūsų tautai ir pasauliui.

Todel verta jais neatidėliojanciai susirūpinti. Ypatingai mums, gyvenantiems Amerikoje, tikros demokratijos ir laisvės kontinente.

Gyvenantieji lietuviai Urugvajuje, daugumoje patenkinti, nes niekam čia netrūksta duonos nei laisvės, bet dauguma Urugvajaus lietuvių yra gerokai pamišę savuosius tremtyje.

Beveik ko ne visi iš mūsų laikosi tikrais Lietuvos patriotais, bet būti patriotu neuztenka tik žodžiu, reikia pasirodyti darbu. O darbu pasirodyti yra nesunka, ypatingai dabartiniu momentu kada dauguma mūsų tautos sūnų ir dukterų yra išblaskyti po visas Europos valstybes, kėsdami vargą, skurdą ir badą. Padėti šiems mūsų tautiečiams vienu ar kitu būdu reiskia būti patriotu. O padėti jiems yra du keliai; pirmas: atsikviečiant į kuria nors Amerikos valstybę, antras: negalint, nelukuriuojant pasiusti vienakita paketeli maisto produktu.

?Ka reiskia turinciam už 10.000 dolerių vertybės nuosavybė pasiusti Vokietijos lietuviui viena 5 kg. maišeli kavos pupelių? Kodel nesusilaikyti tik viena sekmadieni gerus whisky, kad už tuos pinigų pasiuntus badaujanciam Europos tautiečiui viena pundeli maisto produkto ir tuo būdu pravysjus nuo jo bado smekla nors laikinai, o nuo jo vaikucių Kocho bacilus?

Jei laikomes patriotais ir norime būti lietuviams, padėkime savo vargstantiems tautiečiams Europoje. Jei mylime savo vaikus, prisiminkime kad mūsų brolių Europoje baduoja ir laukia mūsų paramos istiesė šulesėjusias ir nekaltas

Nemanau rasyti apie Urugvajaus lietuvių spaudos istoriją, o tik keliais žodžiais tenoriu priminti gerbiagam skaitytojui apie ją.

Daugelis Urugvajaus lietuvių dar nebus pamirše čiaėjusius lietuvių laikrascius, kurių leidimas yra pareikalaves ypatingu pastangu, tik ne visi žino, kodėl jie nebeiseina?

Kaip sunkus spaudos darbas isevijoje, bus lengviau dasiprotėti pasiskaičius šia citata, kuria paduodu iš Chicago lietuvių dienrascio «Naujienos» 29. VI. 48, Nr. 153, paimta iš žurnalisto V. Civrinsko pasikalbėjimu su Dr. K. Griuniu «KAIP MES KOVOJOME UZ LIETUVOS LAISVE».

«As buvau 1886 m. septintoje Mariampolės gimnazijos klasėje, kai vasara pasklido žinia, kad «Ausra» daugiau nebeiseis, — kalba buves ir būsimas Lietuvos Respublikos Prezidentas, savo atsiminimuose apie «Ausros» sustojimą ir «Varpo»

rankutes.

Bet jei mes sutinkame būti pasiviais reiskia ta pati, ka pritarti surusėjusiu lietuviu tikslams, kurie siūlo gristi istautintiems lietuviams į Lietuvą, kad vėliau būtų isgabenti į Sibiro kapinytus.

Todel kas nesusirūpina savaisiais, kas nejaucia savo brolių vargo tremtyje, tas neturi teisės daugiau vadintis lietuviu, nes jis yra Kremliaus ir Komiformo mikrobais užkreistas ir serga pavojinga mūsų tautai liga.

Tuo labiau svarbu padėti mūsų istautintiems broliams maisto produktais, nes jie moka tinkamai atsilyginti. Jei pas mus netrūksta baltos duonos, mums trūksta lietuviskai spausdinto žodžio, ka reikia pripazinti, kaip teisingai yra pasakes savo laiku rasytojas Liudas Dovydenas, taipgi yra «kalorijos». Šiu kalorijų pas mus yra didele stoka, kai tuo metu Vokietijos lietuviai yra persipilde. Kodel tad nepadaryti pamainų? Mes jiems konservų, kavos pupelių, kumpio pasiūskyme, o jie mus lietuviskais laikrasciais, žurnalais, knygomis apdovanos.

Bus naudinga vieniems ir kitiems, atlyksime patriotini darba ir kai Lietuva vėl bus laisva, susitike vieni su kitais Kauno Karo Muziejuje ties Nezinomojo Kareivio Kapo neraudonuosime.

A. Gumbaragis

atsiradima. — Petras Krauciūnas papasakojo, kad «Ausros» atsakingasis redaktorius Jurgis Miksas su bankrutavo ir jo visas turtas perduotas is varžytiniu. Kas nupirko Jurgio Mikso turta, nežinau, bet girdėjau, jog tam paciam pirkėjui teko ne tik «Ausros» neisplatinti numeriai, bet ir redakcijos archyvas. Ta visa popieri pirkėjas ispardavinėjo svarais. Dr. J. Basana vicius rasė, kad ta visa medžiaga ar tik jos dali nupirko Martynas Jankus.

«Ausros» atsakingasis redaktorius, Jurgis Miksas, kovodamas uz Lietuvos laisve ir keldamas tautine lietuviu samo ne bei kultūra, liko beturciu; dar sunkesnė aplinkybėse pradedamas leisti «Pietu Amerikos Lietuvis», nes jo leidėjas ir redaktorius, Albinas Gumbaragis, kupinas prakilniu troskimu kovoje uz siandienine Lietuvos laisve, ryztasi isleisti laikrasti būdamas neturtingu spaudos darbininku.

Tai ne naujiena, gyvenimas yra ne svetimas paradoksams. Tie, kurie turi kapitalo, kurie galėtu isleisti laikrasti be ypatingu pasiaukojimu — tie ne tik ne leidžia, bet dargi ir neskaito, nes jie ir be spaudos žino, kad nieko nežino...

Kokis nuosimtis is pasiturinciu arba turtingu Pietu Amerikos lietuviu uoliai remia savo spauda arba aktingai prisideda prie kovos uz Lietuvos laisve?

Labai mazas, daugiausia beturciai arba mazaturciai tautiečiai aktingai prisideda prie kovos uz Nepriklausoma Demokratine Lietuva, tuomi sugriaudami Lietuvos okupantu tvirtinimus, būk tik inteligentai ir burzujai tekovoja uz Lietuvos nepriklausomybe, o ne darbininkai.

Kaip sykis, uz Lietuvos islaisviniama daugiausia kovoja lietuviai inteligentai ir darbininkai, o maziausiai — «burzujai», atseit, jie daugiausiai simpatizuoja Lietuvos okupantams, ivedusiems Lietuvoje «darbininku roju».

Troksdamas, kad «Pietu Amerikos Lietuvis» nesusilauktu «Ausros» likimo, bet eitu «Ausros» ir «Varpo» pramintu sielos keliu, sveikinu jo leidėją ir redaktoriu uz kilnias pastangas, linkėdamas istvermės ir kviesdamas į talka visus Pietu Amerikos lietuvius, suprantancius didžiule spaudos reiksme sunkioje kovoje uz siandienine Lietuvos laisve ir nepriklausomybe.

(tasa is 1 pusl.)

P I R M A I S I A I S Z I N G S N I A I S

nuo visu.

Jei būsime gerai suprasti, rasime pritarima ir nenorėsimė vilkti toliau gėdos kad neturime tinkamos lietuviu spaudos Urugvajuje, galėsime greit isigyti lietuviskos rasybos zenklus ir laikrasti isleisti kuo dazniau, bet jei to neatsieksime, tada nekaltinkite musu vienu, nes būsime kalti visi.

Randant pritarima ir parama mes tesėsime savo paza-

dus ir bendromis jėgomis padarysime tai, ko siandien is musu reikalauja tėvynė Lietuva ir musu kolonija. Todel:

—Tegul Nemunas tvins dar nekarta,
Links sakele baltas obelies,
Bet uz ateiti zemės gimtosios
Reik sujusti visiems is peties.

Redakcija.

JAUNOS DIENOS

Raso: HORTENSIA BARTNIKAITYTĖ

Pavasaris, nugalintis ziema ir prikeliantis motina zeme is jos letargo bei nesus nauja sviesos ir geliu gyvybe yra tolygus jaunystei. Jaunos zmogaus dienos kaip ir pavasaris nezino stagnacijos, merdejimo bei abejones, o visuomet gaivaliskai verziiasi prie to, kas dora, grazu, kulturinga ir visuomet randasi didziuju zmonijos idealu avangarde.

Jei mes pazvelgsime i siandienine rusu pavergta Lietuva, tai pamatysime, jog pusteles stipresniems rytu vėjams, didzioji jos vadu dalis pamete tauta ir pabego i vakarus, o musu sodziaus mielasis jaunimas pasiliko tautos laisves ir garbes sargygoje. Ir siandie daugeliui pabegusiu besirupinant silciau susitvarkyti, antriems dar besivartant dolerio pavesyje, Lietuvos jaunimas su sautuvu rankoje grumiasi pries nelygu ir nuzmoginta okupanta rusa. Ir tremtyje musu jaunimas pirmas reikiama bei garbingai atstovauja Lietuvos vardui, jos mena ir kultura.

Taip galvojant, savaime iskyla klausimas, kaip musu kolonijos jaunimas veikia, ar jis situo taip skaudziu tautai momentu atlieka savo tautinio darbo pareigas. Ir bendrai, ar mes Urugvajaus lietuviu kolonija turim jauni mo, kuris savo energija ir jaunas jegas galetu pasvesti vietas lietuviu geroves ir tautos laisves darbiui. Ar jis organizuotas, ar jis jau pasirenges pavaduoti taip zymiai retejancias musu vyresniuju eiles.

Taip, jaunimo mes turim grazu ir gana gausu buri. Jo turim vidurines, speciales mokyklose, jo turim jau ir universitete. Turime geru vaidintoju, konservatorijas, baigianciu, pasauliniai zinamu sporte, geru deklamatoriu ir graziai pasireiskianciu visuomenes reikaluose.

Vienok man, kaipo ciagimei ir dabar pirmininkaujanciai Dainos ir Meno jaunimo draugijai, su sirdgela priseina pasakyti jog ne musu jaunimo nuodeme jeigu jis nera viena organizacija ir nepadaro to, ka jis galetu ir privaletu padaryti. Tiesa, jog daug musu jaunimo dalyvauja svetimauciu scenoje, ypac urugvajieciu, o musu draugiju pirmininkai no redami daryti parengima, begioja net susile artisto, pianisto, deklamatoriaus, solisto ir t.t. Bet bus taip pat tiesa, jog musu jaunima prie to visko privede patys musu visuomenes vada, gausus frazemis apie patriotizma ir tautos vargus, o tikrumoje labai pigus savo «as» garbintojai, daznai cento myletojai ir besiversdami i «garbe» ne tik nesiskaitanti su visuomenes bei tautos reikalais, bet daznai net ir su elementariu padorumu. Taigi vien ju darbai ir neleido musu jaunimui sueiti i bendra lietuviu seima, bendrai lavintis ir bendrai dirbti tautiniai kulturini darba.

Man asmeniai prisejo pergyventi, jog uz visuomenini darba, pasisventima ir nuosirdumora vyresniesiems padeti, vieno siandiena jau isgarsejusio visoki darba griauianciais gabumais buvau uzgauliojama ir smeiziama. Mano bendradarbiai, vietoj patarimo girdejo negrazu izeidima, vietoj musu jungimo, vienu pries antrus nustatyma ir provokavima. Kai viena musu jaunimo grupe jau buvo tvirciau susiorganizavus ir pradejo stipriau dirbti, tai

tulas pirmininkas ima organizuoti antra. Pradejus antrai dirbti, tas pats zmogus ir sia pradedo ardyti, o jo apardyta vel organizuoti. Ir taip begalo. Dauguma jaunimo nenumate sios tamsios rankos juos slapta slegusios, vieni visai numeta darba, antri nuaina pas urugvajiecius, o lyderis suvaidines Mauro role ir nebe gaudamas artistu pasidaro «Kvoslenos» svenciu rengejas. Jam visai nera bedos, jog jaunimas nuvarytas nuo tautinio darbo, supiudytas ir demoralizuotas. Jis nuaina net ligi to,

URUGVAJAUS LIETUVIAI TEVAI

Mes, pirmoji ateivija Urugvajuje sens tame ir einame i pakaine. Liudnos tikrovės baimė apima kiekviena musu, kai pagalvojame, kas pasiliks musu vietose, ar beliks musu kolonija kai mes ja apleisime? Juk daugelio musu vaikai jau nebe kalba lietuviskai, tolsta nuo savo tevu tradiciju ir dingsta sitame tautu misinyje, kaip vaikai, taip ir kaip lietuviai.

Labai rimtai pagalvokime ir dar rimciau bei laiku susirupinkime ne tik mes tevai, bet ir musu visuomenės veikėjai, rasytojai, menininkai bei visi geros valios lietuviai, kuriems dar brangi savo kalba ir kultura.

Jei mes tevai jau dabar su savo vaikais nebesusikabnam lietuviskai, tai uz keliu metu jie musu visai nebesupras, mes jiems liksime tolimi, svetimi «gringulicukai, o musu kolonijos veikla, jos de tos pastangos ir atlikti darbai, jiems bebus taip suprantami, kaip mums Salemono salu kultura.

Kas beskaitys musu vargais ir sunkiai uzdirbtais centais sukurta lietuviu spauda, jei mes savo vaiku neismokysime gerai lietuviskai skaityti ir galvoti?

Kam rasys musu spaudos zmonės, jei po kiek metu nebebus kas ju kuryba skaito?

Kam vaidins, dainuos, stengsis kurti organizacijas, jei auditorija bus arba tuscia, arba uzpildyta zmonėmis, kuriems tas viskas bus svetima, neidomu ir nuobodu?

Kam pasiliks per vargus ir pasiaukojimus igytos musu visuomeninės nuosavybės, jei nepaliksim lietuviskai parengtu musu vaiku toki darba tinkamai testu? O kas jusu nezino, kaip svarbu mazai musu tautai turėti susipratusias, pajégias ir tautiniai atsparias kolonijas iseivijoje

Visi tai gerai zinome, kaip ir ta suprantam, jog mus sulaikyti nuo pilnos katastrofos, testi musu darba gali tik musu vaikai, tinkamai parengti. Savoje, gerai parstatytoje Lietuviu Mokykloje, kurioje butu tik lietuviskai mokinama ir auklėjama. Mokykloje, kurioje nebūtu vaikai nuodijami nekanta, o mokinami tolerancijos, kurioje nebūtu skiepijama koki nors ideologija, o

jog is «meiles» jaunimui ir mazuju svietimo istaiga sudemoralizuoja.

Taigi labai atsargiai turim itarti jauni mo jo neiviklume ir neorganizuotume. Vyresnieji, savo patyrimais, savo nuosirdumu ir nurodymais turetu padeti musu jaunimui sueiti i viena seima, dabar pasinaudoti jo jauna energija ir gerais norais tautiniame darbe, bet ne demoralizuoti ir nuo savės atstumti ji.

Vyresnieji privalo tai suprasti jei jie nori musu pavadavimo, o jaunimas norintis būti lietuviu ir dirbti Lietuvos gerovei taip pat privalo blaiviau padeti ivertinti, bet apie tai issitarsime veliau.

tik mokslas, nes vaikai uzauge patys susiras sau tinkama pasaulėžiura, kurioje galėtu matyti mokslą ir turėti žodį ne vieną asmuo, bet ir tėvai ir mūsų visuomenės veikėjai, nes čia vienas ir visu lietuviu bendro siekimo darbas.

Kaip jūs jau zinote, būrelis tėvų si darba varo net antri metai. Bet ir sitame darbe mus istiko nelaukta ir nelietuviska nelaimė. Urug. Liet. Kultūros Draugijos pirmininkas uzsispyrusiai panoro musu Vargo Mokykla reformuoti. Jis pradėjo rūsiuoti tėvus, primesti jiems visokias pažiūras. kitiems uzdraudė užeiti i mokykla, panaikino Tėvų Komiteta, mokytoja visaip persekiojo, kad mokykla padarius grynai siekimu istaiga ir pagaliau, viena diena, būreliui tėvų atvedus vaikus i mokykla, pirmininkas ir sargas, net pasigrobes sluo ta uzpuolė tėvus nekultūringai kolioti bei grasinti policija.

Tuomet mes tas patalpas apleidome, bet neapleidome sunkiai sukurto mokyklos. Ji jau ir vėl veikia. Pernese toki smūgi ir susitvarke, mokykla perkėlėme i kitas, erdvas ir jai tinkamas patalpas. Dabar musu mokykla randasi Tėvų Komiteto nario gerb. Petro Vėtos namuose: calle

Belgica 1691, Villa del Cerro. Buvusiose «Uz Lietuvos Nepriklausomybės» Klubu patalpose.

Pamokos būna sestetadieniais nuo 1 val. iki 5 val. vakaro.

Lietuviai tėvai, kurie turite mokyklinio amžiaus vaiku, atveskite juos sestetadieni ir prirasykite. Bendromis jėgomis padarykime mokykla, jog būtų verta savo vardo. Lietuviai spaudos ir visuomenės veikėjai! Mes kreipiamės i jus prasydami jūsų paramos, kad sia vienintele lietuviu mokykla galėtumėm istaikyti ir pasigėrėti jos darbo vaisiais. Visus geros valios lietuvius kviečiame i talka.

U. L. M. Tėvų Komitetas:

Andrius Alekna pirm.
Antanas Liuzinas sekr.
Jonas Gramosauskas izd.
Adolfas Uzkevičius narys.
Petras Vėta narys.

25 DE AGOSTO

Pavasario Sventė

URUGUAJAUS

NEPRIKLAUSOMYBES MINEJIMAS

Garbinga ir dziugu minėti Nepriklausomybės šventės sukaktį, kuri yra skaitoma viena iš didžiųjų Valstybinių švenčių tai yra 25 de Agosto, nors mums lietuviams ji yra, kaip antrosios tėvynės "Nepriklausomybės Paminėjimas", bet musu vaikams yra ši šventė lygiai garbingai švenčiama, kaip mums musu tėvynės Lietuvos, kuria mes irgi švenčiame ir gyvename ta viltimi, kad ryt irgi turėsime ta pati, džiaugsmą, ka šiandien turi urugvajiečiai ir visos kitos laisvos demokratiskos tautos.

Urugvajaus Valstybės Nepriklausomybės paskelbimo aktas įvyko viename pa-

triotu, susirinkime Floridos mieste 1825 metais. Garbingame diputadu, susirinkime pirmininkavo: Juan Francisco Larrobla. Didžiausiu patrijotiniu entuziazmu vienbalsiai nutarė ir paskelbė savo tautos Nepriklausomybę. Toje pacioje dienoje kad sutvirtinus savo įiega sudarė "Unija" su Argentina, kad apsiginti nuo puldinejančiu brazilieciu.

Garbingi ir nemirstami tautos didvyrių veiksmų-laisvės kovotojams ir jos ugdytojams tegul būnie garbė iš visu musu tautiečių, kurie myli ir gerbia ta Laisvės Simboli, o Urugvajaus Tautos Vyrams: Artigas, Lavalleja, Larrobla, Pérez, Del Pino, ir Galleros nuopelnas ir ramybė.

Josė Miklovis Dauksys.

Išėjimas lietuviams del rusu skelbiamos registracijos

Jėga okupave Lietuva ir kitas Baltijos valstybes, rusai jau 1940 metais skelbė musu valstybiu pilieciu registracija, kuri nedavė rezultatu. Todėl dabar rusai vėl skelbia musu pilieciu registracija.

Pastaruoju laiku komunistinė spauda, leidžiamoj lietuviu kalba, pasirodė Tarybu Socialistiniu Respubliku Sąjungos Pasiuntinybės skelbimai, raginantys Lietuvos ir kitu Baltijos valstybiu piliecius registruotis "kaipo tarybiniai pilieciai".

Rysium su tuo Lietuvos Pasiuntinybė išpėja Lietuvos piliecius, kad jiems nėra jokio reikalo nei prievolės registruotis pas rusus, nes nei viena Amerikos valstybė nėra pripazinusī Sovietu Sąjungos

įvykdyto smurto okupuojant musu Tėvynę.

Registravimasis pas rusus "kaip tarybiniai pilieciai" būtų lygus Lietuvos atsisakėjimui. Tapa "tarybiniais pilieciais", lietuviai priklausytu nuo rusu, turėtu mokėti jiems mokescius, galėtu būt jėga gabenami Sovietu Sąjungon arba užsieny gyvenant galėtu būt verčiami tarnauti Sovietu Sąjungai ir t. p.

Neabejojame, kad joks samoningas lietuvis laisvu noru niekad pas rusus nesikreips registracijos reikalu.

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje.

1948 m. liepos mėn.

Urugvajaus Lietuviu Taryba rengia visai musu kolonijai labai idomia ir meniska Pavasario Sventė. Ji įvyks šeštadieni, spalio mėn. 2 d. 1948 m. ir prasides lygiai 8 val. vakaro, zinoma teatre «Ateneo Popular» calle Rio Negro 1180 su sia programa:

1. Bolius Laucius presentuos scena.
2. Marta Makalskytė skambina pianu.
3. Margarita Miniauskaitė deklamuoja.
4. Eugenia Balkutė deklamuoja.
5. Hortensia Bartnikaitytė deklamuoja ir skambina pianu.
6. Deklamuoja Lietuviu Mokyklos mokiniai.
7. J. Miklovis - Dauksys pasako monologą «Jonas Kuliks».
8. Dainininkė Anita Mockutė padainuos solo keleta dainu.
9. Albinas Gumbaragis tars programos uždarymo zodi.

Baigie programa sokiai tesis iki 3 val. ryto. Sokiams griez linksmas ir zinomas Jono Starono orkestras.

Grynas šventės pelnas skiriamas trimis lygiomis dalimis: «P. A. Lietuvis» laikrasciui, Urugvajaus Lietuviu Mokyklai ir Urugvajaus Lietuviu Tarybai.

U. Liet. Tarybos Valdyba.

Alianza Cultural Democrática
Uruguayo - Lituana

Kultūrinė Demokratinė Urugvajieciu — Lietuviu Sąjunga, viena iš jauniausių, bet kartu viena iš svarbiausių Urugvajaus lietuviu kolonijos organizacijų, rugsėjo 17 diena s. m. minės savo pirmas metines sukaktis, kuriose dalyvaus žymūs Urugvajaus krasto vyrai.

Report.

Pradedama Veikti

Rugpjūčio mėn. 31 d. s. m. įvyko gausus Urugvajaus Lietuviu Dainos ir Meno Draugijos visuotinis nariu susirinkimas, kuris išrinko nauja Dr. jos Valdyba ir Revizijos Komisija. Valdyba dabar sudaro:

Hortensia Bartnikaitytė pirmininkas, Julius Jazauskas vicepirm. Jonas Vuljevas sekretorius, Elena Bartnikaitienė izdinin. ir Dr. Pranas Sacikauskas bei Regina Minetaitė valdybos nariai.

Revizijos Komisijon išrinkti: aviatorius Juozas Siurusevicius, Leonas Minetas ir Wateris Miklovis.

Sekancijame «P. A. Lietuvos» numeryje apie sia draugija tilps platus aprasymas.

Report.

CESNA RADIO
ADOLFAS CESNA

Radijo Technikas
Gamina radio aparatus ir taiso senus, rupestingai ir prieinamomis kainomis.
Parduoda ir issimokėjimui.
Calle SAN FRUCTUOSO 1827

PROVISION UCRANIANA
de JUAN ZUK
C. Reconquista 383 Teléf. 8.82.90
Visu rúsiu gėrimai ir užkandziai

TINTORERIA "ANDES
de ANTONIO YANKUS
Andes 1257 Teléf. 8.18.03
Moteru ir vyru rubu valymas. Skrybeliu reformos. Kostiumu ir paltu išvertimas. Lietuviskas patarnavimas.

foto arte
esba

GRECIA 3432 - Cerro - Tel. 22.10.54
Savininkas:
STASYS BARTNIKAITIS
Ilgameciai atminčiai atliekamos geriausios fotografijos

Urugvajaus lietuviu dekoratorius
ANTANAS RACKAUSKAS
Atlieka darbus lietuviams su nuolaida
c. RECONQUISTA 383 Tel. 8.82.90

REGINA MINETAITE
Diplomuota
lietuve akusere
c. GRECIA 3432 Teléf. 22.10.54

Tikrai skanaus alucio galima isgerti "ALITUS" aludėje
JONO PENKEVICIAUS
c. FILIPINAS 1122 beveik c. Japon

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu
Mosaiku Ir Baldosu Fabrikas
DU DRAUGAI
JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO
MILANO
Rastinė: Calle BERNA 2347. Cerro
Fabrikas: BULGARIA 4146. Cerro
Daromos visu rúsiu, meniskos ir paprastos mosaikos bei baldosai

KAUNAS
PIENINE IR ALINE
ANDRIAUS ALEKNOS
Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica
CERRO
Visuomet sviezi produktai, ekonomiskos kainos ir skubus patarnavimas

SASTRERIA "CERRO"
de JOSE PRANKO
Medidas Finas y Confecciones
CARLOS M^o RAMIREZ, 1563
Villa del Cerro